

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๕๐๗๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอรื้อการออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง การจัดเก็บ
ค่าธรรมเนียมและค่าบริการศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดสตูล)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๕๔๑๑
ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด

๒. สำเนาบันทกคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๑๗/๒๕๕๖
เรื่อง การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียม
เรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ตอบข้อหารือจังหวัดสตูล กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล
ทุ่งหว้าออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียม
และค่าบริการศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. หากการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ ศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์
ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า เป็นกรณีที่ต้องการบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าได้จัดบริการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้เสียค่าธรรมเนียม
และผู้เสียค่าธรรมเนียมได้รับประโยชน์จากบริการนั้นโดยตรง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้าย่อมออกข้อบัญญัติ
เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการศูนย์วัฒนธรรมเฉลิมราช พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า พ.ศ. ๒๕๖๕
โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามบันทึกลำดับงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๑๗/๒๕๕๖
ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถนำมาประกอบการพิจารณาได้

๒. กรณีการจัดหาประโยชน์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดหาประโยชน์
ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น จะใช้บังคับเฉพาะกรณีที่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นประสงค์จะหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการให้เช่าเท่านั้น
จึงจะจัดให้มีเอกชนมาประมูลเพื่อเช่าทำประโยชน์ในทรัพย์สินเพื่อเป็นการหารายได้ให้กับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ดี สุขสมบูรณ์)

ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๒๕๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ณีฐรัตน์ เบอร์โทร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ นร 0106/19046 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2546

ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหาหรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้จังหวัดตราด ในเรื่องการจัดหารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการออกข้อบังคับตำบลเพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว ในอัตราคนละ 20 บาท เป็นค่าบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม ในด้านการกำจัดขยะมูลฝอย การบำรุงรักษาป่าไม้ ทะเล ชายหาดและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถออกข้อบังคับตำบลได้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (24) มาตรา 23 (19) ประกอบกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 มาตรา 71 วรรคหนึ่ง และมาตรา 82 (4) ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น **ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร**

สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัญหาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นกรณีเกี่ยวกับอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลในการออกข้อบังคับตำบลโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ประกอบกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งยังไม่มีแนวทางปฏิบัติไว้และจะเป็นประโยชน์และแนวทางในการออกข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นๆ ด้วย จึงขอหารือปัญหาดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้ แล้วเห็นว่า แม้มาตรา 71 วรรคหนึ่ง¹ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร 0901/1273 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2546 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

¹ มาตรา 71 องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการนี้กำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

จะบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติเพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บได้ก็ตาม แต่ในการที่จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมนั้น จะต้องเป็นกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดบริการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้เสียค่าธรรมเนียม และผู้เสียค่าธรรมเนียมได้รับประโยชน์จากบริการนั้นโดยตรง อันเป็นหลักการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และหลักการนี้ก็ได้นำไปกำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 23 (19)² ที่บัญญัติว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จะต้องเป็นกรณีที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น ฉะนั้น การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้จะอาศัยอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมตามที่พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ มาตรา 67 (7)³ หรือพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ มาตรา 16 (24)⁴ ให้อำนาจไว้ เพื่อดำเนินการออกข้อบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยว โดยอ้างว่าเพื่อเป็นค่าบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมในด้านการกำจัดขยะมูลฝอยนั้น ย่อมจะเห็นได้ว่าเป็นการขัดต่อหลักการการจัดเก็บค่าธรรมเนียมข้างต้น เพราะนักท่องเที่ยวมิใช่ผู้ได้รับบริการหรือประโยชน์จากการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งโดยตรง แต่ประการใดหากแต่ตามความเป็นจริงประชาชนและผู้ประกอบการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ทั้งในด้านสุขลักษณะของผู้อยู่อาศัยและประโยชน์จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว อันจะมีผลเป็นการสร้างรายได้ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ การจัดเก็บ

² มาตรา 23 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ขลย ขลย

(19) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

ขลย ขลย

³ มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

ขลย ขลย

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขลย ขลย

⁴ มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

ขลย ขลย

(24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขลย ขลย

รายได้ในลักษณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองประสงค์จะดำเนินการนั้น มีลักษณะเป็นการเรียกเก็บภาษีจากนักท่องเที่ยว ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีอำนาจกระทำได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะเท่านั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้จะดำเนินการออกข้อบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมเพื่อเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยวในลักษณะนี้ จึงไม่อาจกระทำได้

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม 2546